

UDK:339.732.2(497.11)
Bibliid 1451-3188, 10 (2011)
Год X, бр. 37–38, стр. 330–342
Изворни научни рад

Невена ПРОЛОВИЋ¹

ПРОЈЕКТИ ЕВРОПСКЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ БАНКЕ У СРБИЈИ – ФИНАСИРАЊЕ КОРИДORA X

ABSTRACT

Studying the role of The European Investment Bank is important for many reasons. First of all, the status of a full EU member is a foreign policy priority for every Western Balkan country. This paper analyses the European Investment Framework for Western Balkans based on the data from the official website. Also, the paper provides an overview of the major EIB projects in Serbia, which are presented in the tables. Finally, the paper presents a case study of funding of Corridor X in Serbia by EIB.

Key words: European Investment Bank – EIB, European Investment Framework, Western Balkans, Serbia, Corridor X.

1) Инвестициони оквир за Западни Балкан (WBIF)

Европска инвестициона банка (*European Investment Bank*), као финансијска институција Европске уније, представља важну кредитну институцију у свим државама Западног Балкана. Све државе Западног Балкана се налазе у процесу европских интеграција што подразумева испуњавање одређених критеријума за пуноправно чланство. Европска инвестициона банка давањем повољних кредита, помаже овим земљама да ефикасније испуне те критеријуме.² ЕИБ је повезана са земљама Западног

---

¹ Институт за међународну политику и привреду, Београд. Рад представља део научног пројекта „Србија у савременим међународним односима: Стратешки правци развоја и учвршћивања положаја Србије у међународним интегративним процесима – спољнополитички, међународни економски, правни и безбедносни аспекти”, финансираног од стране Министарства науке и технолошког развоја Владе Републике Србије (евиденциони број: 179029), а реализује се у Институту за међународну политику и привреду у периоду од 2011. до 2014. године.

² У даљем тексту ЕИБ.

Балкана најпре преко процеса европских интеграција. На званичном интернет сајту ЕИБ ове земље спадају у посебну категорију земаља које су смештене у одељак земље проширења (*Enlargement countries*). Због тога је истакнуто да је главни циљ ЕИБ у овом региону постизање критеријума европске легислативе и достизање одређеног нивоа економског развоја пре почетка преговора о чланству.³ Преко ЕИБ се финансирају велики инфраструктурни пројекти као што су Европски коридори, путеви, железничка инфраструктура, луке, аеродроми, електричне централе и мреже, објекти за контролу летења итд. Инвестициони оквир за Западни Балкан (*WBIF*) представља нови приступ ЕУ у финансијској подршци земљама Западног Балкана. То је, у ствари регионални инструмент за проширење ЕУ. Циљ овог инструмента је да помогне државама Западног Балкана у процесу придруживања ЕУ кроз унапређење сарадње и повећање капацитета за инвестиције које доприносе социо-економском развоју. Према проценама Европске комисије, регион Западног Балкана има веома јак потенцијал за економски раст. Међутим, одређени фактори као што су неразвијена инфраструктурна мрежа, низак ниво директних страних инвестиција, гломазна административна процедура и слаба припрема пројеката у комбинацији са најновијом економском кризом, доприносе да ове економије и даље остају на прилично ниском ступњу развоја у односу на неке од држава ЕУ. *WBIF* треба да поједностави постојеће капацитете за финансирање од стране Европске комисије и да помогне удруживању средстава Комисије и других међународних финансијских институција као што су Развојна банка Савета Европе (*CEB*), Европска банка за обнову и развој (*EBRD*), Европска инвестициона банка и других билатералних донатора. Ови напори треба да створе бољу координацију донатора и на тај начин да повећају капацитете за финансирање кључних инфраструктурних пројеката које су државе Западног Балкана идентификовале као приоритете у процесу европских интеграција. Заправо можемо идентификовати два главна циља *WBIF*-а:⁴

- удруживање донација, кредита и експертизе како би се припремили за финансирање приоритетних инвестиционих пројеката;

---

³ Видети детаљније, Интернет: <http://www.eib.org/projects/regions/enlargement/index.htm>, 3. август 2011.

⁴ “The Western Balkans Investment Framework, European Commission”, Directorate General Enlargement, *Financial Instruments & Regional Programmes Unit*, Интернет: elarg-wbif@ec.europa.eu, 3. август 2011.

- јачање кохерентности и синергије међу донаторима у циљу повећања позитивног утицаја и видљивости инвестиција на Западном Балкану.

WBIF је званично покренут у децембру 2009. године.⁵ Грантове могу добити само државе које се налазе на територији Западног Балкана: Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Бивша југословенска република Македонија, Србија и Косово.⁶ Инвестициони пројекти треба да подрже било који привредни сектор који доприноси економском, друштвеном и еколошком развоју држава Западног Балкана. Приоритетни пројекти треба да буду предложени од стране корисника. WBIF даје средства за оне пројекте који ће вероватно бити финансирани од стране неке финансијске институције која је партнер у WBIF. Ови грантови имају за циљ да припреме пројекат, убрзавају добијање кредита или омогућавање пројекта превазилажењем финансијских рупа. Корисници могу добити и интегрисани финансијски пакет за инвестиционе пројекте који се односе на приоритетну инфраструктуру. Ове донације потичу од Инструмената за предприступну помоћ Европске комисије (*IPA*), *CEB*, *EBRD* и ЕИВ као и билатералних доприноса преко Заједничког европског фонда за Западни Балкан (*EWBJF*). Преко WBIF се финансира 73 пројекта кроз 81 грант који имају инвестициони потенцијал од око 6 милијарди €. ⁷ Финансијске институције и донатори који учествују у WBIF су следећи:⁸

- Мултилатералне међународне финансијске институције (Развојна банка Савета Европе, Европска банка за обнову и развој и Европска инвестициона банка).
- Билатералне развојне финансијске институције (Чешка извозна банка, Мађарска развојна банка, KfV развојна банка, Словенска SID банка и Аустријска развојна банка).
- Донатори (Аустрија, Канада, Чешка Република, Данска, Финска, Немачка, Грчка, Мађарска, Ирска, Италија, Луксембург, Холандија, Норвешка, Пољска, Словачка Република, Словенија, Шпанија, Шведска и Велика Британија).

---

⁵ ANNUAL REPORT 2010, Western Balkans Investment Framework, December 2010, Интернет: <http://www.wbif.eu/About+WBIF/>, 1. августа 2011.

⁶ На основу резолуције 1244.

⁷ ANNUAL REPORT 2010, Western Balkans Investment Framework, December 2011, Интернет: <http://www.wbif.eu/About+WBIF/>, 1. августа 2011.

⁸ Ibid.

Пројекти су изабрани на основу регионалних и/или потребе земље и њихове конзистентности са приоритетима ЕУ. Они могу бити усмерени на побољшање животне средине, енергетике и саобраћајне инфраструктуре, образовања, здравства и друге друштвене потребе. Алтернативно, они могу укључити подршку малим и средњих предузећа (МСП) или финансијском сектору. Давање грантова и процес имплементације у оквиру Заједничког гранта (*Joint Grant Facility*) има шест фаза:

Идентификација пројекта, у тесној сарадњи са корисницима, Националним ИПА координатором, Канцеларијом за координацију донатора и другим релевантним локалним актерима; Подношење захтева за грант Групи финансијера од стране корисника посредством Националног ИПА координатора или преко партнерске Међународне финансијске институције у координацији са Националним ИПА координатором и Канцеларије за координацију донатора; Скрининг поднетих захтева за грантом због провере подобности и доследности предложених пројеката са претприступним политикама ЕУ; Процена дугорочне одрживости, техничког и финансијског квалитета захтева пројекта; Подношење захтева од стране Групе финансијера Управном Комитету за одобравање гранта; Имплементација одобрених пројеката кроз координацију Групе финансијера пројекта.

Извор: Интернет, www.eib.org.

II) ПРОЈЕКТИ ЕИВ У СРБИЈИ

У октобру 2001. године Србија је отклонила све препреке према ЕИБ дозвољавајући Европском савету да обнови све операције у овој земљи.⁹ Отписивање дуга од стране Париског клуба значајно је смањило спољни дуг Србије и тако подигло њен кредитни потенцијал. Париски клуб је тадашњој Југославији, а сада Србији и Црној Гори, отписао 66% дуга према овој групи повериоца у укупном износу од 4 милијарде 562 милиона УСД.¹⁰ Након тога, у релативно кратком временском периоду који је уследио, Србија је постигла веома добар напредак у структурним реформама, посебно у области јавних финансија, као и у развоју финансијског и приватног сектора.¹¹ ГДП Србије за 2010. годину износи 80,1 милијарду УСД (78 на свету) и 11 000 УСД по глави становника (101. на свету).¹² Према овим показатељима Србија спада у ред средње развијених земаља света, али је једна од сиромашнијих када су у питању земље чланице ЕУ. Према извештају Европске комисије за Србију из 2010. године, главни економски показатељи су макроекономска стабилност која се одржава углавном преко *stand by* аранжмана са ММФ-ом. Неопходне су даље структурне реформе посебно пензионог и здравственог система како би се макроекономска стабилност одржала на дужи рок. Оно што посебно забрињава јесте раст спољног дуга као и незапослености. Стопа незапослености износи 20%, а веома значајну категорију незапослених чине млади и тзв. вулнерабилне групе. Неефикасна владавина права и борба против корупције додатно повећавају ризик пословања и обесхрабрују потенцијалне инвеститоре да инвестирају у Србију. Забрињава чињеница да Србија још увек нема јасно дефинисану модерну индустријску политику чија би имплементација унапредила конкурентност домаће привреде на међународном тржишту.¹³ ЕИБ је одмах након

⁹ “EIB Medium-Term Strategy for the Western Balkans”, European Investment Bank, p. 18. Интернет: www.eib.org, 3. август 2011.

¹⁰ Интернет: <http://www.arhiva.srbija.gov.rs/vesti/2001-11/16/321424.html>, 3. август 2011.

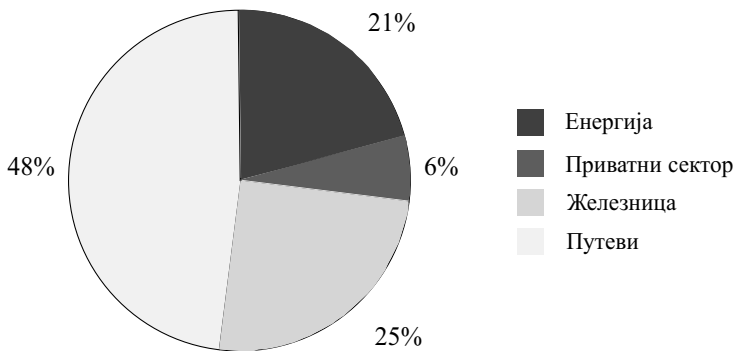
¹¹ EIB Medium-Term Strategy for the Western Balkans, European Investment Bank, p. 18. Интернет: www.eib.org, 3. август 2011.

¹² Интернет: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ri.html>, 3. август 2011.

¹³ {COM(2010)660}, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, Enlargement Strategy and Main Challenges 2010-2011, SERBIA 2010 PROGRESS REPORT, COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT, Brussels, 9 November 2010, Интернет: <http://ec.europa.eu>, 3. август 2011.

ревитализације односа са Србијом, крајем 2001. године, финансирао пет значајних инфраструктурних пројеката. За хитну рехабилитацију путева и железнице кредитирано је 246 милиона Евра, 70 милиона Евра за електро инфраструктуру и 20 милиона Евра за развој приватног сектора.¹⁴

Улагања ЕИБ у Србији од 2000. до 2001, према секторима
Укупно 336 милиона евра

У периоду од 2000. године до 2011. године ЕИБ је у Србији финансирао чак 61 пројекат укупне вредности 3 милијарде и 760 милиона Евра.¹⁵

Име пројекта	Датум потписивања	Вредност милиони €	Сектор
Хитна рехабилитација транспорта	13/12/2001	66	Транспорт
Рехабилитација железнице	19/03/2002	85	Транспорт
Рехабилитација путева	16/07/2002	95	Транспорт
АРЕХ GL	16/07/2002	20	кредитна линија
Реконструкција енергетског сектора	12/11/2002	67	Енергија
Урбана обнова Београда	17/06/2003	90	Транспорт
Контрола електричног система – ЕПС	30/10/2003	22	Енергија
Ургентна медицина	30/10/2003	50	здравство, образовање
Европски путеви	17/05/2004	120	Транспорт

¹⁴ 215 милиона за Србију и 31 милион за Црну Гору. Интернет: www.eib.org.

¹⁵ Интернет: <http://www.eib.org/projects/loans/regions/enlargement/rs.htm?start=2000&end=2011&sector=>, 3. август 2011.

Име пројекта	Датум потписивања	Вредност милиони €	Сектор
АРЕХ GL II	11/06/2004	45	кредитна линија
Локалне воде	11/06/2004	25	воде, канализација, чврсти отпад
Унапређивање школског система	11/05/2005	25	здравље, образовање
Рајфајзен А Д ГЛ	22/05/2005	12,8	кредитна линија
Рајфајзен А Д ГЛ	22/05/2005	17,1	кредитна линија
Контрола лета	10/06/2005	34	Транспорт
HVB Банка кредит за МСП	28/11/2005	30	кредитна линија
SGYB GL	08/12/2005	25	кредитна линија
Рехабилитација путева и мостова	13/12/2005	5	Транспорт
Банка Интеза Београд ГЛ	04/04/2006	40	кредитна линија
НАА Београд ГЛ	07/12/2006	50	кредитна линија
Клинички центри	08/12/2006	80	здравље, образовање
Рехабилитација железнице II	08/12/2006	80	Транспорт
Рехабилитација моста Газела	16/07/2007	33	Транспорт
Рехабилитација путева и мостова	16/07/2007	33	Транспорт
Рајфајзен Банка Косово	27/07/2007	10	кредитна линија
Београдска обилазница	19/10/2007	60	Транспорт
Европски фонд за Југ-ист. Европу	30/11/2007	7,7	Услуге
IPKO NET GSM	11/08/2008	61	Телекомуникације
IPKO NET GSM	11/08/2008	26	Телекомуникације
ХААЈС кредит за МСП и приоритетне пројекте	11/12/2008	50	кредитна линија
Кредит за регионалну и локалну инфраструктуру	12/12/2008	50	урбана инфраструктура
Клинички центри	17/12/2008	70	здравље, образовање
АРЕХ кредит за развој МСП	11/05/2009	250	кредитна линија
Уникредит Србија лизинг кредит за МСП	10/06/2009	40	кредитна линија
Кредит за регионалну и локалну инфраструктуру	12/06/2009	25	урбана инфраструктура

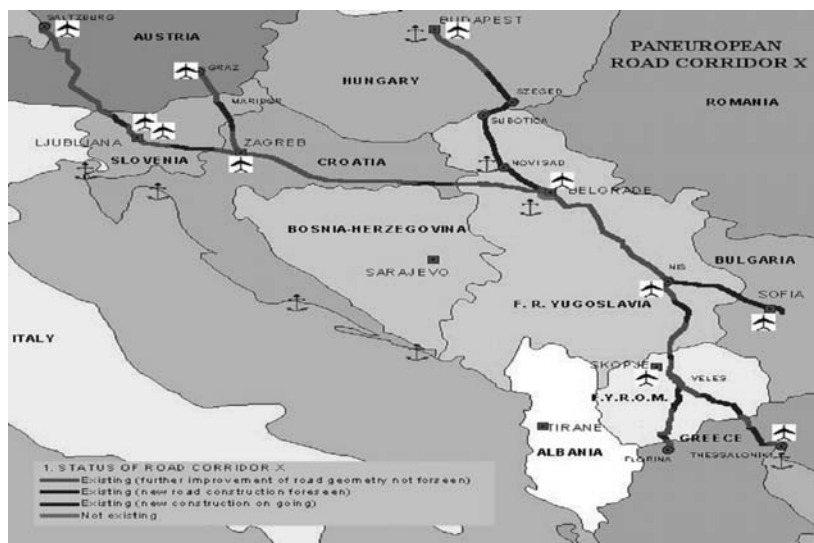
Име пројекта	Датум потписивања	Вредност милиони €	Сектор
ЕФГ Банка и лизинг кредит за МСП	12/06/2009	10	кредитна линија
ЕФГ Банка и лизинг кредит за МСП	12/06/2009	40	кредитна линија
Надоградња ЕМС електричне мереже	12/06/2009	25	Енергија
ХВБ Банка кредит за МСП	10/07/2009	10	кредитна линија
Коридор X (E-75) аутопут	23/10/2009	384	Транспорт
Рајфајзен Београд кредит за МСП	18/12/2009	20	кредитна линија
Мост на Сави Београд	18/12/2009	70	Транспорт
ПБ кредит за МСП	22/12/2009	20	кредитна линија
ЕБ кредит за МСП	26/01/2010	25	кредитна линија
КБЦ кредит за МСП	27/01/2010	20	кредитна линија
Истраживање и развој јавног сектора	04/03/2010	200	Услуге
СЛ кредит за МСП	05/05/2010	20	кредитна линија
Програм модернизација школа	08/06/2010	50	здравство, образовање
EFSE II	09/07/2010	10,2	Услуге
Обилазница око Београда	27/09/2010	40	Транспорт
Мост на Сави Београд	29/11/2010	90	Транспорт
Коридор X (E-80) фаза I	29/11/2010	195	Транспорт
Електронска бројила ЕПС	29/11/2010	40	Енергија
Рајфајзен Београд кредит за МСП	07/03/2011	20	кредитна линија
АРЕХ кредит за МСП и средње корпорације	16/05/2011	100	кредитна линија
АРЕХ кредит за МСП и средње корпорације	16/05/2011	50	кредитна линија
ФИАТ мали аутомобили Србија	16/05/2011	100	Индустрија
ФИАТ мали аутомобили Србија	16/05/2011	200	Индустрија
ФИАТ мали аутомобили Србија	16/05/2011	50	Индустрија
ФИАТ мали аутомобили Србија	16/05/2011	150	Индустрија
ПХЦ кредит за МСП	07/06/2011	20	кредитна линија

Подаци преузети са Интернета: www.eib.com.

III) ФИНАНСИРАЊЕ КОРИДОРА X - СТУДИЈА СЛУЧАЈА

Коридор X представља пан-европски друмски коридор који повезује Средњу и Западну Европу са Суецким каналом и Средоземним морем. Овај путни правац је од изузетне важности за целу Европу јер смањује трошкове транспорта, што доприноси већем промету. У путном смислу, Коридор X повезује Салццбург и Солун, и укупне је дужине 2360 км, а од тога 835 км пролази кроз Србију. Стратешка важност коридора X представља чињеница да је то најкраћа друмска и железничка транспортна веза између Западне и Југо-источне Европе. Овакав стратешки положај Коридора X омогућава вишеструко повећање теретног и путничког саобраћаја кроз Србију. Национални значај ове саобраћајнице озваничен кроз Национални инвестициони план који је Коридору 10 доделио улогу окоснице развоја домаће саобраћајне инфраструктуре, а тиме и целе привреде. За развој Србије показало се да је од највећег значаја изградња нове и реконструкција постојеће саобраћајне инфраструктуре. Радови на реконструкцијама треба да запосле око 20 000 људи, а пратећи пројекти око саобраћајница би могли да запосле око 100 000 људи. Коридор X има за циљ да, поред економске добити, испуни еколошке критеријуме и социјалне захтеве побољшања квалитета живота грађана. Изградња Коридора X има позитивне ефекте на све урбане и руралне средине које се налазе на његовом правцу, али и на државу Србију у целини.

Извор: Интернет, www.koridor10.rs.

Циљ ове студије је да покаже на који начин функционише финансирање конкретних пројеката од стране ЕИБ. ЕИБ је 16. фебруара 2009. године Србији одобрила кредит у износу од 384,000,000 ЕУР за сектор транспорта, тј. за изградњу деонице Коридора Х од Грабовнице до Левосоја.¹⁶ Ова деоница представља јужни крак аутопута Е75 и подељена је на седам посебних делова:

1. Грабовница – Грделица
2. Грделица – Царичина Долина
3. Царичина Долина – Владичин Хан
4. Владичин Хан – Доњи Нерадовац
5. Доњи Нерадовац – Левосоје
6. Левосоје – Букуревац
7. Букуревац – граница са Македонијом

Дизајнирани део аутопута, од Грабовнице до Левосоја, представља један од најважнијих саобраћајних коридора у српском саобраћајном систему, јер повезује најзначајније друштвене и економских центара северног и јужног дела Србије. У исто време, ова деоница представља део аутопута Е-75, Београд – Ниш – македонска граница, који је огранак Пан-европске путне мреже која повезује европске и балканске земље. Већина делова аутопута се налази у коридору постојећег пута М-1, односно пролази кроз долине река Јужне Мораве и Прешевске Моравице. Сваки пројекат који финансира ЕИБ прати исту структуру. На првом месту ЕИБ објављује информације о кориснику кредита, у овом случају Путеви Србије, затим висину износа кредита, датуму ступања на снагу, локацији на којој ће бити коришћена средства, описи пројекта, циљ пројекта, сектор привреде или индустрије на који се пројекат односи и на крају студија утицаја на животну средину. Међутим, битно је нагласити да ЕИБ не мора обелодањивати све податке који се тичу уговора. Поред тога, Банка не обелодањује ни финансијске податке о кредиту и ко-финансирајућим институцијама, као ни сопствене интерне анализе и коментаре о тим подацима, индустријским процесима и тржишним информацијама. Овакво стање ствари спречава детаљну анализу начина на који ЕИБ финансира пројекте. Услови кредитирања, висина каматне стопе и рок отплате, дати су генерално за све кредите које даје ЕИБ. Дато је образложење да ЕИБ финансира до 50% од укупне цене пројекта. Услови

---

¹⁶ Интернет: <http://www.eib.org/projects/loans/2006/20060324.htm>, 5. август 2011.

финансирања су прилагођени типу инвестиције, а банка нуди фиксне каматне стопе, реверзибилне фиксне каматне стопе или промењиве каматне стопе. Отплата се врши на 6 месеци или годину дана.¹⁷ Према терминологији ЕИБ, под Пројектом се подразумевају капитални инвестициони пројекти за које се тражи финансирање ЕИБ. Банка представља комплементаран извор финансирања за велике и мале инвестиционе пројекте који доприносе циљевима политике ЕУ у свим секторима привреде. Укључивање пројекта на листу не обавезује банку да одређени пројекат финансира. Одобравање од стране Управног одбора (статус „Одобрено“) преводи се у кредит само уз потпис финансијског уговора, што подразумева технички опис инвестиције која се финансира. Исплате следе након потписивања уговора. Након потписивања (статус „Потписао“), пројекат је и даље на листи пројеката који се разматрају за још шест месеци. Пре добијања статуса одобрено и статуса потписано сви параметри пројекта подложни су променама, а пројекат је у фази процена и преговарања. Једино се информације о локацији на којој ће се изводити пројекат, сектору привреде којој пројекат припада и статус пројекта аутоматски ажурирају са сваком наредном фазом. Кредит за финансирање деонице од Грабовнице до Левосоја је потписан 23. октобра 2009. године и износи 384 милиона ЕУР што представља 40% укупних трошкова за ову деоницу. Информације које су доступне за јавност су веома уопштене. На званичној интернет презентацији ЕИБ стоје следећи подаци:

1. Опис пројекта – Изградња деонице аутопута на Паневропском Коридору X од Грабовнице и Левосоја на југу Србије.
2. Износ кредита: 384,000,000 ЕУР
3. Сектор на који се пројекат односи: Транспорт
4. Држава на коју се кредит односи: Србија
5. Датум потписивања кредита: 23/10/2009
6. Студија утицаја на животну средину (ЕИС).

Студија утицаја на животну средину (ЕИС) испитује све утицаје на животну средину, заједно са прекограничним ефектима и у потпуној је сагласности са *Еспоо конвенцијом*.¹⁸ Већина еколошких докумената која се користе у овој студији одобрена су од релевантних институција које се

¹⁷ Интернет: <http://www.eib.org/products/loans/individual/index.htm>, 5. август 2011.

¹⁸ Конвенција о процени утицаја у прекограничном контексту је Конвенција Економске комисије Уједињених нација за Европу (УНЕЦЕ), потписане у *Еспоо*, Финска, 1991,

баве издавањем дозвола за градњу. Студија је структурирана на следећи начин. На првом месту се дају подаци о сврси студије, позадини пројекта на који се студија односи и претходне студије које су се bavиле утицајем на животну средину. Затим се представља политички, правни и административни оквир. Након тога се детаљно описује пројекат и на крају се представља план за управљање животном средином. Пре добијања средстава ЕИВ захтева да фирма која изводи радове (Јавно предузеће Путеви Србије) предузме све неопходне активности, припреме, пројектовање и израду докумената које се тичу заштите животне средине у складу са законодавством у Србији и стандардима који важе у ЕУ. Идејни пројекат и студија утицаја на животну средину се достављају Институту за заштиту природе и Заводу за заштиту споменика културе у Србији који издају одобрење за предмет и дају низ препорука и предуслова који морају бити испуњени пре добијања грађавинске дозволе. Паралелно са овим процесом на састанку представника Европске Банке за обнову и развој (EBRD), Европска инвестиционе банке (EIB) и Svetske Banke који је организован у октобру 2008. године у Луксембургу, Влада Републике Србије, је добила препоруке за наставак активности које треба да створе основе за доношење одлуке о прихватању пројекта од стране банака и одобрење кредитних средстава за финансирање овог дела аутопута, деоница од Грабовнице до Левосоја. Три банке заједнички су се сложиле да током реализације наведених активности, буду коришћене процедуре Светске банке у вези са заштитом животне средине.

IV) ЗАКЉУЧАК

Фокус ЕИВ на Западном Балкану у последњих десет година обухватао је развој транспортног сектора, кредитирање малих и средњих предузећа, развој енергетског сектора, развој локалне инфраструктуре и окружења, развој људског капитала и индустријски и сектор услуга. У последње три године ЕИВ је диверзификовала своје кредитне активности на Западни Балкан и у друге секторе као што је сектор здравства и образовања. Овај сектор је изузетно важан за будућност сваке земље, јер квалификована радна снага представља основ за одрживи економски раст и развој. Што се

који је ступио на снагу 1997. Конвенција прописује обавезе за државе да спроведе процену еколошког утицаја одређених активности у раној фази планирања. Она такође утврђује опште обавезе држава да обавесте и консултују једна другу о свим важнијим пројектима узимајући у обзир да ће вероватно имати значајан негативан утицај на животну средину преко граница.

транспорта тиче, у последњих десет година у региону Западног Балкана ЕИВ је подржала пројекте у вредности од око 2,6 милијарди ЕУР, од тога само за путеве 1,8 милијарди ЕУР, 404 милиона ЕУР за железницу и остатак за луке, аеродроме итд. Подржани су сви пројекти који се односе на транспортне коридоре који ће постати део Транс-европске мреже када земља постане чланица ЕУ. На Коридору V, подржана је изградња неколико деоница путног Коридора Vц у Хрватској, као и путне деонице Vб и Vц у Босни и Хрцеговини и Хрватској. У Србији је подржана изградња путног и железничког Коридора X, а у Албанији изградња Коридора VIII. Финансирањем изградње путева ЕИВ жели да допринесе бољој интеграцији региона Западног Балкана, али и његовој интеграцији у ЕУ. Због могућег приступања Европској Унији, инвестиције и кредити Европске инвестиционе банке су веома интересантни за Србију. Интересантни су управо због тога што су усмерени на категорије које су битне у задовољавању стандарда Европске уније.

V) ИЗВОРИ

- Applying for EIB Funding, European Investment Bank, http://www.eib.org/attachments/country/appfun_en.pdf.
- EIB Medium-Term Strategy for the Western Balkans, European Investment Bank, 2002, <http://www.eib.org/projects/publications/eib-medium-term-strategy-for-the-western-balkans.htm>.
- Factsheet, EIB financing in the Western Balkans, 2011, www.eib.org/attachments/.../eib_factsheet_western_balkans_en.pdf.
- The Western Balkans Investment Framework, 2010, ec.europa.eu/enlargement/pdf/western-balkans.../wbif-a4-def_en.pdf.
- The EIB's role in Public-Private Partnerships (PPPs), 15 July 2004, <http://www.eib.org/projects/publications/the-eibs-role-in-public-private-partnerships-ppps.htm>.
- {COM(2010) 660}, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, Enlargement Strategy and Main Challenges 2010-2011, SERBIA 2010 PROGRESS REPORT, COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT, Brussels, 9 November 2010, <http://ec.europa.eu>.
- Извештаји Европске комисије, Интернет: <http://www.ec.europa.eu>.
- Информације о Коридору X, Интернет: <http://www.koridor10.rs>.
- Инвестициони оквир за Западни Балкан, Internet: <http://www.wbif.eu>.